

Asia: VN/4677/2021

Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020 päivitys

Taustakysymykset

Vastaajan taustaorganisaatio

Vammaisjärjestö

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet oppaan päivittäminen jatkossa?

Ovatko nykyiset luovutusperusteet olleet hyödyllisiä?

melko paljon

Kenen tehtävänä pitäisi olla luovutusperusteiden päivittämisen koordinointi?

Sosiaali- ja terveysministeriö

Mitä muuta haluaisit sanoa apuvälineiden luovutusperusteiden päivittämisestä?

Sosiaali- ja terveysministeriö tai Terveyden ja hyvinvoinninlaitos koordinoijana.

1. Johdanto

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto katsoo, että tämän osion kolmannen kappaleen ensimmäinen lause tulee korjata vastaamaan sosiaali- ja terveysministeriön asetusta lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011). Asetuksen mukaan tarkoituksena ja tavoitteena voi olla myös toimintakyvyn heikkenemisen ehkäisy.

Korjattu teksti: "Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden tavoitteena on ehkäistä toimintakyvyn heikentymistä, ylläpitää tai parantaa asiakkaan heikentynyttä toimintakykyä, joka aiheutuu lääketieteellisin perustein todetusta sairaudesta, vammasta tai kehitys viivästyelmästä."

2.1.1 Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden perusta

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto huomauttaa, että viitattujen lakien numeroissa on kauttaaltaan ongelmia, samoin kuin muun viitatus säädosperustan numeroinnissa. Nämä tulisi nähdäksemme korjata.

Lisäksi tämä alla oleva käytännössä erittäin tärkeä eduskunnan oikeusasiamiehen lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteista antamiin kanteluratkaisuihin perustuva kappale tulee (säädösten osalta tarpeen mukaan ajantasaistettuna) palauttaa johdannon tekstiin:

“Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä voidaan yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella luovuttaa myös sellaisen luokan apuväline, jota ei yleensä luovuteta. Luovuttamisen edellytyksenä on, että apuvälineasetuksen (1363/2011) 1 § ja 2 § perusteet täyttyvät ja apuväline on CE-merkitty lääkintälaitedirektiivin mukaisesti (93/42/ETY) ja/tai EU:n asetuksen 2017/745 lääkitäälisistä laitteista (MD-asetus) siirtymäsäädösten mukaisesti Myös muita kuin lääkintälaitedirektiivin soveltamisalaan kuuluvia CE-merkittyjä apuvälineitä voidaan luovuttaa yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella luovuttavassa organisaatiossa sovittujen toimintakäytäntöjen mukaisesti.”

2.1.2 Vammaispalvelulain mukaiset palvelu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliiton mielestä esityksen kohdan kolmanteen kappaleeseen tulee tehdä seuraava korjaus:

Vammaispalvelulain nojalla voidaan korvata varattujen määrärahojen puitteissa vammaiselle henkilölle hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisia välineitä, koneita tai laitteita. Korvaus voi kattaa päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista puolet. Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehty vammaan edellyttämät välttämättömät muutostyöt korvataan kokonaan. "Kunta voi myös antaa välineitä, koneita tai laitteita korvauksetta vammaisen

henkilön käytettäväksi." Vammaispalvelujen käsikirjassa (THL) on tarkemmin kuvattu eri palveluiden tai tukimuotojen myöntämisen perusteita. Vammaispalvelujen käsikirja on tarkoitettu vammaispalvelujen työntekijälle työvälineeksi.

Kommentti: Tulisi täydentää edellä kuvatulla tavalla vastaamaan Vammaispalvelujen käsikirjassakin esiin tuotua menettelyä koskien vammaisen henkilön päivittäisten toimintojen välineitä, koneita ja laitteita.

2.1.3 Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.2 Apuvälinepalvelut eri asumismuodoissa

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Esityksen toisessa kappaleessa luettelon toisessa kohdassa todetaan, että asumispalveluyksikön vastuulla on järjestää:

"*Asukkaiden asumisen ja päivittäisten toimintojen mahdollistamiseksi tarvittavat apuvälineet (esim. nukkuminen, siirtyminen/ siirtäminen, peseytyminen/ peseminen, ulkoilu)."

Kehitysvammaisten Tukiliitto toteaa, että asumisyksikössä sijaitsevassa asunnossa asuminen ei voi kaventaa vammaisen henkilön oikeutta yksilöllisen tarpeensa mukaisiin apuvälineisiin. On syrjivää asettaa asumisyksikössä asuva vammaisen ihminen muita vammaisia ihmisiä heikompaan asemaan hänen asumismuotonsa perusteella. Esimerkiksi ulkoiluun tarvittavia välineitä on vain harvoin asumisyksikön käytössä. Apuvälineiden myöntämisen tulee apuvälineasetuksen mukaisesti perustua asumismuodon sijasta vammaisen ihmisen yksilölliseen tarpeeseen, ja haettu väline tulee siten myöntää, jos asumisyksiköstä ei tosiasiallisesti saa käyttöön tarpeiden mukaisia välineitä asumisen ja päivittäisten toimien, mukaan lukien ulkoilun, mahdollistamiseksi.

Tämä kirjaus voi helposti ohjata sellaiseen tulkintaan, että ulkoiluun liittyvät apuvälineet tulisi olla asumisyksikössä, ja lääkinnällisenä kuntoutuksena ei siten myönnettäisi niitä ollenkaan asumisyksikössä asuville tai ainakin vedotaan siihen. Periaatteessa on tietenkin hyvä ajatus, että ulkoiluun sopivia välineitä olisi asumisyksikössä, mutta tiedämme myös todellisuuden, jossa esimerkiksi tyyppisesti "ulkoillaan" työntämällä henkilö pyörätuolissa parvekkeelle tai katokseen.

Kun missään ei selkeästi säädetä asumisyksikön vastuulle ulkoiluun tarvittavien apuvälineiden järjestämistä ja kun kyseisenlaisia apuvälineitä ei siten myöskään tosiasiallisesti esimerkiksi asumisyksiköissä juurikaan ole, eikä tätä tilannetta hyvin todennäköisesti pystytä muuttamaan näillä

luovutusperusteilla, niin ulkoilu tulisi vähintäänkin selventää se, että jos yksikössä ei ulkoilua mahdollistavia apuvälineitä tosiasiaassa ole tai väline ei sovellu kyseiselle käyttäjälle, tulee sopiva väline myöntää yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä.

Tukiliitto huomauttaa, että esityksen kohdan "Terveystuon vastuulla on järjestää apuvälineet asumispalveluyksikön asukkaalle, kun apuvälineasetuksen 4 1 § ja 2 § edellytykset täyttyvät" luettelon ensimmäinen kohta tulee korjata apuvälineasetuksen mukaiseksi:

*"Apuvälineen luovuttamisen edellytyksenä on sairaudesta, vammasta tai kehitysviiveestä johtuva yksilöllinen tarve ja apuvälineen käyttö tukee, ylläpitää tai parantaa toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissa taikka ehkäisee toimintakyvyn heikentymistä."

* Apuvälineen tarve on arvioitu käyttäjälähtöisesti, oikea-aikaisesti ja yksilöllisesti.

* Tarpeen arvioinnissa on otettu huomioon henkilön toimintakyky, elämäntilanne ja elinympäristön apuvälineen toimivuudelle asettamat vaatimukset.

Apuvälinetarve kirjataan asukkaan hoito- tai palvelusuunnitelmaan. Apuvälineratkaisu tehdään julkisen terveydenhuollon apuvälinealan asiantuntijan tekemän arvion ja toteaman tarpeen perusteella.

Tukiliitto katsoo, että tässä oppaassa ei voida poiketa apuvälineasetuksen muotoilusta ja siten kaventaa oikeutta yksilölliseen apuvälineeseen myös silloin, kun apuväline ehkäisee toimintakyvyn heikentymistä. Siksi muotoilua tulee täydentää asetusta vastaavaksi.

5. Apuvälineratkaisu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto katsoo, että esityksen kohdan "apuvälineratkaisua tehtäessä on otettava huomioon" luettelon kolmas kohta tulee korjata seuraavasti, koska välttämättömyys on hyvin tulkinnanvaraista, ja tarvittavia apuvälineitä tulisi saada muuhunkin kuin vain selviytymiseen, esimerkiksi osallistumisen, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden tukemiseen.

*" Arvioidun apuvälineen tarve asiakkaan päivittäisessä elämässä suoriutumisen"

Tukiliittoa huolestuttaa myös, että esityksen saman luettelon seitsemäs kohta

"* Valtakunnalliset apuvälineiden luovutusperusteet ja paikalliset toimintakäytännöt" '

Tukiliitto huomauttaa, että muodostuuko "paikallisista toimintakäytännöistä" edelleen niitä suoria käytäntöjä ja ilman yksilöllistä arviointia annettuja vastauksia, että "Näitä ei meillä myönnetä, ei ole ikinä myönnetty"? Tokihan tällä varmasti viitataan paikallisiin rakenteellisiin käytäntöihin myös. Kuitenkin terveydenhuollon resurssien suunnittelun on pohjauduttava alueella todettuun tarpeeseen, ja myös apuvälineiden osalta paikallisten toimintakäytäntöjen on mahdollistettava myös sellaiset apuvälineet, joita ei aiemmin ole ollut tarvetta myöntää.

6.1 Potilas- ja laiteturvallisuus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.2.1 Apuvälineen luovuttavan tahon vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.2.2 Apuvälineen käyttäjän vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.3 Apuvälineen huolto/korjaus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto katsoo, että esityksen tämän kohdan kolmas kappale tulee muuttua kuulumaan näin:

"*Kun huolletaan päivittäisessä suoriutumisessa välttämätöntä apuvälinettä (esim. pääasiallinen liikkumisen apuväline), tulee se korjata viiveettä. Mikäli käyttäjälle välttämättömän apuvälineen huolto/korjaus pitkittyy, tulee ensisijaisesti odotusajaksi luovuttaa korvaava apuväline."

Toistuvasti kuulemme pyörätuolilla liikkuvilta ihmisiltä siitä, kuinka he ovat joutuneet olemaan esim. viikonlopun jumissa kotona ilman liikkumisen apuvälinettä ja se on estänyt heidän suoriutumisensa päivittäiseen elämään kuuluvista asioista. Ilmaisun tulee ohjata siihen, että ensisijaisesti luovutetaan korvaava väline.

6.4 Apuvälineiden kuljetus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.5 Kaksoiskappale

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto toteaa, että esityksen kohta tulisi muuttaa kuulumaan seuraavasti:

"Kaksoiskappale on toinen samaan käyttöön tarkoitettu apuväline. Se voidaan luovuttaa, kun käyttö on tarpeellista ja säännöllistä erilaisissa toimintaympäristöissä."

Tukiliitto huomauttaa, että termi "välttämätön" jättää liikaa tulkinnanvaraa ja painottaa päätöksen tekijän henkilökohtaista mielipedettä välineen välttämättömyydestä. Päätöksen tulee perustua yksilölliseen tarpeen arviointiin. Kaksoiskappaleella voi olla käyttäjälleen ratkaiseva merkitys osallisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Viranomaista tulee ohjata soveltamaan lakia ja valtakunnallisia ohjeita perus- ja ihmisoikeusmyönteisesti.

7. Oppaassa käytetyt käsitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

04 27 09 Lihastimulaattorit, ei ortooseina käytettävät

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

05 Välineet taitojen harjoittamiseksi

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto esittää seuraavaa lisäystä/korjausta kahdeksaan alla olevaan esityksen kohtaan:

05 06 Puhetta tukevan ja korvaavan kommunikoinnin harjoitusvälineet

Tämän luokan laitteet ovat taitojen harjoittamisen, terapian tai opiskelun välineitä. "Taitojen harjoittamiseen liittyviä apuvälineitä voidaan tarvittaessa myöntää apuvälineasiantuntijan yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä, kun esimerkiksi henkilön toimintakyvyn selvittäminen tai välineen käytön oppiminen edellyttää välineen pidempiaikaista käyttämistä." Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineinä mahdollisesti luovutettavat ks. 22 21-luokka.

05 06 21 Kuvien ja symbolien ymmärtämisen harjoitusvälineet

Voidaan myöntää apuvälinealan ammattilaisen yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä toimintakyvyn tukemiseen. Taitojen harjoittamiseen liittyviä apuvälineitä voidaan tarvittaessa myöntää, kun esimerkiksi henkilön toimintakyvyn selvittäminen tai välineen käytön oppiminen edellyttää välineen pidempiaikaista käyttämistä.

05 06 24 Bliss-kommunikoinnin harjoitusvälineet

Voidaan myöntää apuvälinealan ammattilaisen yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä toimintakyvyn tukemiseen. Taitojen harjoittamiseen liittyviä apuvälineitä voidaan tarvittaessa myöntää apuvälineasiantuntijan yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä, kun esimerkiksi henkilön toimintakyvyn selvittäminen tai välineen käytön oppiminen edellyttää välineen pidempiaikaista käyttämistä.

05 12 Kognitiivisten taitojen harjoitusvälineet

Voidaan myöntää apuvälinealan ammattilaisen yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä toimintakyvyn tukemiseen. Taitojen harjoitteluun liittyviä apuvälineitä voidaan myöntää apuvälineasiantuntijan yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä, kun esimerkiksi henkilön toimintakyvyn selvittäminen tai välineen käytön oppiminen edellyttää välineen pidempiaikaista käyttämistä.

05 15 Perustaitojen harjoitusvälineet

Apuvälineet aistien yhteistoiminnan harjoitteluun, ks. 04 36 09

Voidaan myöntää apuvälinealan ammattilaisen yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä toimintakyvyn tukemiseen ja esimerkiksi henkilön toimintakyvyn selvittäminen tai välineen käytön oppiminen edellyttää välineen pidempiaikaista käyttämistä.

05 15 09 Ajan ymmärtämisen harjoitusvälineet

Välineet, joilla harjoitellaan ajan käsitettä. Kellot, ks. 22 27 12.

Voidaan myöntää apuvälinealan ammattilaisen yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä toimintakyvyn tukemiseen ja esimerkiksi henkilön toimintakyvyn selvittäminen tai välineen käytön oppiminen edellyttää välineen pidempiaikaista käyttämistä.

05 15 12 Rahan ymmärtämisen harjoitusvälineet

Välineet, joilla harjoitellaan ymmärtämään rahan käsitettä ja tehtävää.

Voidaan myöntää apuvälinealan ammattilaisen yksilöllisen arvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä toimintakyvyn tukemiseen ja esimerkiksi henkilön toimintakyvyn selvittäminen tai välineen käytön oppiminen edellyttää välineen pidempiaikaista käyttämistä.

05 36 03 Seisomatelineet ja tuet seisomiseen

Välineet, jotka tukevat henkilön pystyasentoa.

Seisomateline voidaan yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella luovuttaa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä asiakkaalle, kun lihasvoima tai tasapaino ja pystyasennon hallinta eivät riitä seisomiseen ilman tukea tai kevyemmillä apuvälineratkaisuilla. Seisomatelineen käyttö, käytön tavoitteet ja käyttömäärät (krt/vrk, h/vrk) tulee olla määriteltynä asiakkaan kuntoutussuunnitelmassa. Seisomateline luovutetaan kotiin, kun sen käyttö ei muuten ole mahdollista ja seisomisella on tärkeä merkitys kuntoutumistavoitteiden toteuttamisessa. Seisomatelineen käyttöä seurataan käyttöpäiväkirjalla.

Lapsilla seisomatelineen käytöstä sovitaan yhdessä vanhempien ja päivähoidon / koulun kanssa siten, että sen käyttö yhdistetään joustavasti lapsen päivän muihin toimintoihin. Seisomateline sijoitetaan siihen toimintaympäristöön, missä sitä ensisijaisesti käytetään (koti/päiväkoti/koulu).

06 15 Toiminnalliset hermo-lihasstimulaattorit ja hybridiortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 09 Silmäripset ja kulmakarvat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 21 Silmäproteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

09 54 Sukupuolielämän apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 03 03 03 Kävelykepit, valkoiset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 23 Sähköpyörätuolit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 39 01 Opaskoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 Näkemisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto ehdottaa seuraavaa lisäystä esityksen kohtaan 22 03 Näkemisen apuvälineet:

Näkemisen apuvälineitä luovutetaan

- näkövammaisuuden perusteella (näöntarkkuus asianmukaisella taittovirhekorjauksella alle 0,3 mitattuna lähelle ja/tai kauas, näkökentän halkaisija alle 20 astetta, I. WHO:n keskivaikean tai vaikean näkövammaisuuden määritelmä täyttyy) tai henkilölle, jonka näkö on muusta syystä heikentynyt niin että näön haittaluokka on 10 tai enemmän. "Yksilöllisen arvioinnin perusteella voidaan tarvittaessa luovuttaa apuväline, vaikka näön haittaluokka on vähemmän kuin 10, esimerkiksi silloin, kun henkilöllä on kaksoisaistivamman vuoksi myös kompensoivassa aistissa on vamma."

Kommentti: Luonnoksessa määritellään apuvälineitä saava näkövammaisen WHO:n määritelmän mukaisesti ja puhutaan haittaluokasta 10. Tukiliiton mielestä tässä yhteydessä on hyvä huomioida myös kaksoisaistivammaiset.

22 03 03 Valonsuodattimet (absorptiolasit)

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 01 Silmälasilinssit, 22 03 06 02 Kehykset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 03 Piilolinssit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 09 Suurentavat lasit, linssit ja linssikokoonpanot

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 18 Suurennuslaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 06 27 Kuulon apuvälineiden lisävarusteet, 22 06 90 01 Pantakojeet, 22 18 24 Radiotaajuuslähetinjärjestelmät

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 12 21 Kannettavat pistekirjoituksen muistiinpanovälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 27 16 Muistin tukena toimivat apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto esittää tähän esityksen kohtaan seuraavaa tekstilisäystä:

"Erilaiset hälytys-, muistutus- ja merkinantovälineitä voidaan myös luovuttaa tukemaan kehitysvammaisen henkilön toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista päivittäisissätoimissa, esimerkiksi ajan hahmottamisessa, toimintojen muistamisessa ja oikea-aikaisessa suorittamisessa."

22 30 15 Lukutelineet ja kirjanpitimet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 33 Tietokoneet ja päätelaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Tukiliitto esittää seuraavaa täydennystä esityksen tekstin kohtaan 22 33 Tietokoneet ja päätelaitteet:

Tietokone, tablet-tietokone tai älypuhelin voidaan luovuttaa yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella silloin, kun tavanomainen tietokone, tablet-tietokone tai älypuhelin ei riitä apuvälineohjelman tai sovelluksen käyttöön tai se on olennainen osa apuvälinekokonaisuutta. "Tietokone lisälaitteineen ja ohjelmistoineen voi mahdollistaa kommunikoinnin, lukemisen, kirjoittamisen ja tiedon hankinnan puhe-, näkö-, luki-, liikunta -, kehitys- tai monivammaiselle asiakkaalle, jolle se muuten ei ole mahdollista."

90 01 02 Avustajakoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

LIITE 2 Lääkinnällisenä kuntoutuksena korvattavat silmälasit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

Yleiset kommentit päivityksestä

Miten opasta tulisi kehittää jatkossa?

Tukiliitto kommentoi koko opasta yleisesti, että kategorisen "ei myönnetä lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineenä" tai että "ei pääsääntöisesti myönnetä lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineenä" sijaan tulisi edelleen painokkaasti korostaa yksilöllistä tarvearviointia. Viranomaista tulisi ohjata soveltamaan lakia ja valtakunnallisia ohjeita perus- ja ihmisoikeusmyönteisesti.

Tukiliitto huomauttaa syrjivästä ja kategorisesti rajaavasta kirjauksesta oppaan luokassa 12 Apuvälineet liikkumiseen ja kuljettamiseen sekä niihin osallistumiseen kohdassa 12 18 Polkupyörät ja toteaa, että alla olevan luettelon viimeinen kohta tulee korjata:

Erytisominaisuuksilla varustettu polkupyörä voidaan luovuttaa lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineenä apuvälinealan asiantuntijan tekemän tarvearvioinnin perusteella asiakkaalle, jonka

toimintakyky on alentunut siten, että liikkuminen tavanomaisella polkupyörällä ei onnistu. Luovuttamisen edellytyksinä voidaan pitää muun muassa seuraavia perusteita:

- * polkupyörä on päivittäisten toimintojen kannalta välttämätön liikkumisen apuväline
- * polkupyörä lisää itsenäistä suoriutumista (esim. mahdollistaa asioinnin)
- * polkupyörän käyttö tukee henkilön kokonaiskuntoutusta
- * polkupyörän tarve on kirjattu kuntoutussuunnitelmaan
- * pyöräilijällä ei ole turvallisuuteen vaikuttavia hahmotus-, näkö- tai muistiongelmia.

Tukiliitto ehdottaa seuraavaa lisäystä luettelon viimeiseen kohtaan:

"Jos pyöräilijällä on turvallisuuteen vaikuttavia hahmotus-, näkö- tai muistiongelmia voidaan apuvälinealan asiantuntijan tekemän tarvearvioinnin perusteella luovuttaa rinnakkain- tai peräkkäin toisen henkilön kanssa poljettava tandem, jolla varmistetaan ko. turvallisuustekijät."

Tukiliiton mielestä vammaisten ihmisten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämisen näkökulmasta luettelon viimeinen kohta tulee korjata, sillä nykyinen oppaassa oleva kirjaus rajaa suuren joukon pyöräilyyn kykeneviä henkilöitä pois ja on heitä syrjivä. Kaksin (peräkkäin tai rinnakkain) ajettavat apuvälinetandemit ovat suunniteltu mahdollistamaan asiakkaan kuntouttava pyöräily, ja niillä varmistetaan ohjeistuksessa mainitut turvallisuustekijät silloin, kun asiakkaalla on esimerkiksi hahmotus-, näkö- tai muistiongelmia. YK:n vammaissopimus ja kansallinen yhdenvertaisuuslaki edellyttävät viranomaiselta yhdenvertaisuutta edistäviä toimia ja tarvittaessa kohtuullisten mukautusten toteuttamista. Tandem-pyörän avulla vammaisen henkilö voi toisen henkilön kanssa pyöräillen saavuttaa kuntoutukselleen asetettuja tavoitteita, joilla STM:n apuvälineasetuksen 1 §:n mukaisesti edistetään ja tuetaan toimintakykyä sekä ehkäistään toimintakyvyn heikentymistä. Kognitiiviset tekijät voivat kehitysvammaisella tai autistisella henkilöllä estää itsenäisen pyöräilyn, vaikka muuten fyysisesti polkeminen ja ajaminen sujuvat.

Tauria Tanja
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry